

VÄXJÖ STIFTS KLIMATUTREDNINGAR

Kort redogörelse

Bakgrund

Omkring 2005 utförde stiftet klimatutredningar i kyrkorum för att identifiera mögelskador på kyrkornas inventarier. I anslutning till dessa mätningar konstaterades sporadiskt även allvarliga fukt- mögel och emissionsproblem i kyrkornas grundkonstruktioner.

Inom stiftet finns 400 kyrkor. 308 av dessa är skyddade av kulturminneslagen. Efter inventeringar vet vi att antalet kyrkor uppförda på en uteluftsventilerad kryppgrund är ca 230 st.

2010 september har vi 31 kyrkor som fått diagnosen: Risk för allvarliga hälsoproblem om man vistas i lokalen. Ett 10-tal kyrkor är stängda för utredning och reparation.

Sedan 2008 mäter vi temperatur och relativ luftfuktighet i ca 150 kyrkor. Mätningarna har tillkommit av olika anledningar:

Någon rapporterar om hälsoproblem

Någon rapporterar luktproblem

Mätning är ett krav från stiftet när värmekonverteringar skall utföras

Vi och våra arbetsgrupper inom stiftet upptäcker misstänkta luktproblem

Våra textilkonservatorer upptäcker mögelskador på kyrkans textilier

Visitationer

Varför dessa skador?

- **En byggnadskonstruktion av organiska byggnadsmaterial är i sig en självförstörande konstruktion. Den uteluftsventilerade kryppgrunden utgör en typisk sådan!! Historiken som belyser detta finns i kyrkornas vård- och underhållsplaner**
- **Tilltaget med värmeisolering i bjälklaget**
- **Tilltaget med att impregnera träkonstruktioner som utsätts för fukt
Spridning av emissioner och mögel från kryppgrundsdelar till kyrkorummet är ofrånkomligt. Inga träbjälklag är diffusionstäta.**
- **Tilltaget att drastiskt och under lång tid sänka inomhustemperaturen i kyrkan då den inte används**

SVENSKA KYRKAN, VÄXJÖ STIFT

- **Den yttre luftens påverkan orsakar för hög relativ luftfuktighet i krypgrundsvolymen under perioder då den yttre luftens temperatur är högre än temperaturen i krypgrunden.**
- **Vi ser ett tydligt samband mellan årlig medeltemperaturökning i utomhusluften och befuktning av krypgrundsvolymen. Enkelt uttryckt har vi noterat att höstarna blivit längre, varmare och därmed fuktigare**
- **Avsaknad av kapillärbrytande skikt (T ex makadam) i/över markskiktet och i viss mån avsaknad av diffusionsspärrar i konstruktionen höjer nivån på luftfuktigheten i konstruktionsvolymen.**

Växjö i september 2010